

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਸ੍ਰੀ ਸੋਚੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਇੱਟਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਊਰਜਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.

ਡਾ. ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2198.

20 ਮਈ 1968 ਈ.

ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ (1957 ਦਾ ਐਲਐਕਸ VII)— ਐੱਸ. 15— ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼ (1964)-ਨਿਯਮ 20, 21, 34 ਅਤੇ 37— ਸ਼ਬਦ "ਰਾਇਲਟੀ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਤੇਲ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।—ਨਿਯਮ 20 ਅਤੇ 21 ਦਾ ਅਰਥ—ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ— ਕੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਫੀਸ—ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ—ਨਿਯਮ 34 ਅਤੇ 37— ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼— ਅਜਿਹੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ- ਕਿਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਕੀ ਅਧੀਨ - ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - S. 15 - ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ - ਨਿਯਮ 20 - ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਭਾਰਤ ਦਾ (1950)- ਕਲਾ 226 —ਹਾਈ ਕੋਰਟ— ਕੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੌਲਡ, ਉਸ ਸ਼ਬਦ 'ਰਾਇਲਟੀ' ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਰਥ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਤੇਲ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਦਾਵਾਰ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਫੀਸ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ - ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਸਰਲ ਸਿਰਲੇਖ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਖਣਿਜ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ

ਭੁਗਤਾਨ, ਜਾਂ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਣ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਤੇ ਅਣਕਿਆਸੀ ਵਜੋਂ ਕੱਟੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਉਸ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਲਈ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 23)

ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1964 ਦੇ ਨਿਯਮ 20 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ / ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਲੀਜ਼ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਲੀਜ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਹਟਾਈ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਆਧਾਰ। AC ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਲਗਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ। (ਪੰ: ੪੬)

ਹੋਲਡਰ: ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਇਲਟੀ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 53 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਪਾਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਰਕਮ , ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਕਮਾਂ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। (ਪੰ: ੫੪)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਹ ਨਿਯਮ 34 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ III ਸਿਰਫ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 37(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ 20 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ III ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ 'ਤੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੇਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 47 ਅਤੇ 48)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵੇਲੇ ਦਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਗਾਈਡ ਲਾਈਨ ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪੰ: ੬੫)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਅਜਿਹੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਦਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਸਦ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼। (ਪੰ: ੬੬)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਮੰਗ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਖਣਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। (ਨਿਯਮ I lation and Development) ਐਕਟ, 1957, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। (ਪਾਰਾ 70)

(ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ - ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੁਕਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਪੰ: ੮੨)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੁਕਵੀਂ ਰਿਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼

ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਨਿਯਮ 20 ਨੂੰ ਅੰਤ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਆਰ. ਸੱਚਰ।

ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. - ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 (1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰ. 2198 ਅਤੇ 159, 206, 416, 438, 439, 443; 874; 874; 2198) ਅਧੀਨ 14 ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। 518; 636; 1967 ਦਾ 2547 ਅਤੇ 2720), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਡਾ. ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਰੂਪ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਲ 1966 ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਵੈਧ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ਼ ਬ੍ਰਿਕਸ ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ, 1956 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭੱਠੇ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪਟੇਦਾਰ ਹਨ।

(2) ਸਾਲ 1957 ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 1957 ਦਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ LXVII, (ਇੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ" ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 12 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੁਆਰਾ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 13 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

(15)“(1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ , ਲਘੂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ।

(2) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ”

(3) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ "ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“3(e) “ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਪੱਥਰ, ਬੱਜਰੀ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ , ਰੇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਧਾਰਨ ਰੇਤ , ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖਣਿਜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ।”

(4) ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ 2 ਮਈ, 1964 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਨਸੈਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਨਿਯਮ 2 (ਬੀ) ਇਸਨੇ 1957 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ LXVII ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜਾਂ" ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1 ਜੂਨ, 1958 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਆਰ. 1) ਦੀ ਆਪਣੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਲਘੂ ਖਣਿਜਾਂ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ” ਤਾਂ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(5) ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਨਿਯਮ 20 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਿਯਮ 21 ਅਤੇ 31 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪਟੇਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਭੋਜੇ ਗਏ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਸ਼ੈਡਿਊਲ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਤੋਂ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ 0.87 ਪੀ. ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। . ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਮਿਤੀ 25 ਜੂਨ, 1965 (1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2198 ਵਿੱਚ ਅਨੁਬੰਧ ਨਿਯਮ 2) ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ , ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ - ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

#

“ਪੰਜਾਬ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2 ਮਈ, 1964, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਨਸੈਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964, ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੋਂ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਸੂਲਣ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਹੁਣ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਵਧਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਰੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਹੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 0.87 ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਇੱਟਾਂ।

ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਨਸੈਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਿੱਟੀ 'ਤੇ ਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ।

ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਕੱਢੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ਬੁਲ ਅਰਜ਼ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭੱਠਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ, ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ। ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1887 ਦੀ ਧਾਰਾ 42(2) 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ। ਹਰੇਕ ਇੱਟ-ਭੱਠੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪ 'ਤੇ ਰਸਮੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1 ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਫੀਸ ਰੁਪਏ। 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਤੋਂ ਅਪ-ਟੂ-ਡੇਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਲਈ "XXIX—ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜਾਂ ਤੋਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ" ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ 10. ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਨਸੈਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਅਫਸਰ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਬਕਾਏ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ।

ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1887 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 42(2) ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਰਤ ਵਜ਼ਬਲ ਅਰਜ਼ ਦੀ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(6) ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਟ-ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਰੇਤ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਵੈਧ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੱਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1964, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਜਿਹੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ 1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2198 ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਦੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਮਿਟ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਸੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ, ਮਿਤੀ 24 ਸਤੰਬਰ, 1966 ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਰਕਲ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਿਆ: -

"ਕਿਉਂਕਿ ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਤੋਂ ਭੱਠੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇੱਟ-ਭੱਠਿਆਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

(7) ਦਰਅਸਲ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2720 ਆਫ਼ 1967 ਵਿੱਚ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਿੱਟੀ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, "ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।" ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਅਤੇ ਇੱਟ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ, ਜੋ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਨੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 226 ਅਤੇ 227 ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਨਿਯਮ 20 ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਦਮ।

(8) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

- (1) ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।
- (2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (3) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾ-ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- (4) ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਰੂਲ 20 ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਅਤਿ ਵਿਤਕਰਾ ਹੈ।
- (5) ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਇਲਟੀ ਵਰਗਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੀ, ਜਿਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (6) ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਯੂ.ਟੀ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਹਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪਟੇਦਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ।
- (7) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।
- (8) ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ 20 ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (9) ਸ਼ਰੀਅਤ ਵਜਬ-ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਧਿਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਟ-ਭੱਠੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(10) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ 13, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 9 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ Ct ਵਿੱਚ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ 1 ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ: -

- (1) ਇਹ ਰਾਇਲਟੀ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਖਣਿਜ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਖੁਦਾਈ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਚਾਰਜ ਹੈ;
- (2) ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦਾ ਨਿਯਮ 20 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਧ ਹੈ;
- (3) ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 20 ਸਮੇਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ;
- (4) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਪਟੇ 'ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਟੋਰ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਇਹ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲ ਸਕਦਾ ਹੈ;
- (5) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਰੀਅਤ ਵਜਬ-ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚਲੇ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਹਨ;
- (6) ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਮ ਉਪਾਅ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ।
- (7) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਖੁਦਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪਰਮਿਟ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫੀਸ, ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲ ਕਰੇ।

(10) ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮ aoplv ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ MII-159(18)54-A-II, ਮਿਤੀ 1 ਜੂਨ, 1958 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸਥਿਰ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(ਈ) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ।

(11) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਸਮੇਤ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤਹ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਰ ਚੀਜ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਹਨ। , ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਨਹੀਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ। ਰਾਜ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਰਤ ਵਜਬ-ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੋਨੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਇੱਟ-ਭੱਠੇ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪੁਨੀਅਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵਿਨਿਊ ਐਕਟ 17 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਤੇ 42 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। 1887, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

"41. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਤੂ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣਾਂ, ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਧੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣਾਂ , ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।

- (42) ਜੰਗਲਾਂ, ਖੱਡਾਂ ਅਤੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ- (1) ਜਦੋਂ ਨਵੰਬਰ, 1571 ਦੇ ਅਠਾਰਵੇਂ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜੰਗਲ, ਖੱਡ, ਲਾਵਾਰਿਸ, ਬੇਕਾਬੂ, ਉਜਾੜ ਜਾਂ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ, ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਹਿੱਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (2) ਜਦੋਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜੰਗਲ ਜਾਂ ਖੱਡ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-
- (a) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ, ਜਾਂ
- (b) ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਜੰਗਲ ਜਾਂ ਖੱਡ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਵਿਆਜ, ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ, ਖੱਡ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- (4) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜੰਗਲ, ਖੱਡ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(12) ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਸਟੇਟ 2 ਸਟੇਟ b as:k br ਧਰਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਪੇਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਰਤ ਵਜਬ-ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜੋ ਪੇਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਸਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਟ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ"

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕੀਏ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਜੋ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੰਗ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤੀ ਗਈ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਠਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ।

(13) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਰਾਏ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। , ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਹ ਨਿਯਮ 20, ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ।

(14) ਕੁਝ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਰੋਲੈਂਡ ਬੁਰੋਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ, ਵਾਲੀਅਮ IV (1944 ਐਡੀਸ਼ਨ) ਪੰਨਾ 605 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਤਮ ਹੈ, ਕਿ ਹਰੇਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ, **ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ**, ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(1) ILR (1966) 1 ਪੁੰਜ. 166.

ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ। ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਰਾਇਲਟੀ' ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ 'ਰੈਗਲੀ ਟੈਟਸ', 'ਜੁਰਾ ਰੀਗਾਲੀਆ,' ਜੁਰਾ ਰੇਗੀਆ,' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। 'ਤੂੰ ਡਾਇਕ ਬਨਾਮ ਵਾਲਫੋਰਡ (2) ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਲੈਕਸਟਰ ਦੇ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਟੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੁਰਾ • ਰੇਗਾ ਲੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਊਨ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਬੋਨਾ ਵੈਕੈਟੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਇਸ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਬਚਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਉੱਚ ਅਤੇ ਨੀਵੇਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਪਰਾਧੀ ਵਸਤੂਆਂ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸਹਿਮਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਸ਼ਲ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।”

(15) ਵਾਰਟਨ ਦੇ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ (14 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੰਨਾ 8S3 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ :-
ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਹਰੇਕ ਲੇਖ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ; ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਉਸਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਹਰ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ; ਜਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਹਰ ਟਨ ਜਾਂ ਵਧੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਭਾਰ ' ਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ।

(16) ਸਟ੍ਰੈਂਡਜ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਵਰਡਜ਼ ਐਂਡ ਫਰੇਸੇਜ਼ (ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ), ਪੰਨਾ: 2 2631 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਡਾਇਕ ਬਨਾਮ ਵਾਲਫੋਰਡ (2) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰੈਫਰ ਰਿੰਗ ਦੱਸਦੀ ਹੈ :-

"ਇਸਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਰਾਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਰੇਡੋਡਮ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵੇਰੀਏਬਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਏਜੀ ਓਨਟਾਰੀਓ ਬਨਾਮ ਮਰਸਰ (3) ਦੇਖੋ ਹੋਰੋਨ ਗ੍ਰੈਵਿਲ। ਮੈਕੋਜੀ (4) ਨੇ ਕਿਹਾਏ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ; ਲਿਸਟੋਵੇਲ ਬਨਾਮ ਗਿਬਿੰਗਜ਼ (5) ਜਾਂ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਲੇਖ ' ਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ।

(17) ਵਾਈਟਲੇ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (7 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਪੰਨਾ 328 ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਰਥ ਹੈ: —

"ਲੀਜ਼ ' ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤ ਭੁਗਤਾਨ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਣਾਂ ਪੈਟਨ ਟੀਸ ਅਤੇ ਕੋਪੀ ਰਾਈਟਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

- (2) (1848)- 5 M oo T PCC 434~_ vc
- (3) 8 ਐਪ। ਸੀ.ਏ. 767
- (4) (1900) AC 83.
- (5) 9 ਆਈ.ਆਰ. ਕਾਮ. ਕਾਨੂੰਨ 223.

'Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State .of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

(18) ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਖੰਡ IV), 1964 ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 1457 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ: -

"ਰਾਇਲਟੀ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਰਿਆਇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭੇਰੂ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (6) .

(19) ਵਾਰਟਨ ਦੇ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ ਅਤੇ ਮੋਜ਼ਲੇ ਅਤੇ ਵਾਈਟਲੇ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੇਮ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:-

:"ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਖਣਿਜਾਂ, ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ, ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਹਟਾਈ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਜਦੀਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (7)। ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਖੱਡ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 74-ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੂਮੀ ਉਪਕਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਐਚ.ਆਰ. ਰਾਮਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ (8), ਵੈਂਕਟ ਰਾਮਈਆ ਅਪਾਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ (8A) ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਲੂ ਪੰਤੂਲੂ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ (9)।

(20) ਹੁਣ ਕਾਰਪਸ ਜੂਰੀਸ ਸੈਕੰਡਮ, ਖੰਡ 77 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੰਨਾ 542 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ। ਸ਼ਬਦ "ਰਾਇਲਟੀ" ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ "ਰੈਗੂਲੀਟੇਟਸ," " ਜੂਰਾ ਰੀਗਾਲੀਆ," "ਜੂਰਾ ਰੀਜੀਆ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਜ ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵੇਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

(6) ਏਆਈਆਰ 1956 ਰਾਜ. 161.

(7) AIR 1960 Mdh. ਪ੍ਰ. 129.

(8) ਏਆਈਆਰ 1957 ਏਪੀ 1042

(8-ਏ) ਏਆਈਆਰ 1948 ਮਦਰਾਸ 197.

(9) ਏਆਈਆਰ 1941 ਮਦਰਾਸ 414

;

ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੱਜ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।.....

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ, ਸ਼ਬਦ "ਰਾਇਲਟੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵੇਂ ਉਤਪਾਦ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ; ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਲਕ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ ; ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਲਕ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ; ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵਾਂ; ਰਾਖਵੀਂ ਰਕਮ ਜਾਂ ਕਿਰਾਇਆ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।"

(21) ਸ਼ੌਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼, ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਵਾਲੀਅਮ II, ਪੰਨਾ 1761 'ਤੇ, ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-'

"ਇੱਕ ਖਾਣ ਦੇ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭੁਗਤਾਨ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੇਟੈਂਟ ਕੀਤੀ ਕਾਢ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ। ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ, ਸੰਪਾਦਕ, ਜਾਂ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਹਰੇਕ ਕਾਪੀ, ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ, ਆਦਿ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਟਕ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭੁਗਤਾਨ।

(22) ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ (ਸਥਾਈ ਸੰਸਕਰਣ), ਵਾਲੀਅਮ 37 ਦੇ ਪੰਨਾ 600 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਜ਼ੀਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਰਾਇਲਟੀ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਤੇਲ, ਗੈਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।_____

ਇੱਕ ਰਾਇਲਟੀ ਉਚਿਤ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਸੜਾ 'ਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ.....

ਸ਼ਬਦ "ਰਾਇਲਟੀ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਨੇ ਨਕਦੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਖਣਿਜ ਵਿਆਜ ਵੇਚਿਆ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚ ਅਣਵੀਂਡਿਆ ਵਿਆਜ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਣਿਜ ਦਿਲਚਸਪੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ. "ਰਾਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ, ਜਾਂ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਾਣ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣ ਜਾਂ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਇਤਫਾਕਿਕ ਵਜੋਂ ਸਿਰਲੇਖ।

ਸ਼ਬਦ "ਰਾਇਲਟੀ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਾ

'Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State .of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਅਰਥ ਹੈ ਉਪਜ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਫੀਸ-ਸਧਾਰਨ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਰਾਇਲਟੀ" ਅਕਸਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ (ਮੇਲਟਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ੀਡ) ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਬੋਨਸ," "ਰੈਂਟਲ" ਅਤੇ "ਰਾਇਲਟੀ" ਨੂੰ ਆਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; "ਬੋਨਸ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਲੀਜ਼ "ਕਿਰਾਏ" ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਕਦ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਰੀ ਵਾਲੇ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ "ਰਾਇਲਟੀ" ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ.

"ਰਾਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕ੍ਰਾਊਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵੇਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਲੀਜ਼-ਕੰਟਰੈਕਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ, ਕੀਮਤ, ਕਿਰਾਏ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ

ਜਾਂ ਜੋ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਨੋਟ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਮੌਜੂਦਾ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ ਵੇਚਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਲੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਗੁਲਾਮੀ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਉਸ ਗੁਲਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਰਾਇਲਟੀ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਖੋਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰਵ-ਮਾਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਫਲ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਗਾਊਂ ਪੇਟਿਡ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਕੱਢਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੁਲਾਮੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। ਜੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੀਜ਼-ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਉਪ-ਲੀਜ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਭਾਵਤ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਇਕ ਪੈਸਿਵ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ

I.L.R. Punjab and Haryana

(»»»)!

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚ, ਤਾਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਣਵਰਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(23) ਫਰਮਟਲਲ ਤੋਂ ਇਹ 3 ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡੋਵਰਡਾ ਰਾਏ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਰਥ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਤੇਲ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਪਜ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਫੀਸ-ਸਧਾਰਨ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ (ਸਥਾਈ ਸੰਸਕਰਣ) ਵਿੱਚ, ਪੰਨਾ 600 'ਤੇ ਵਾਲੀਅਮ 37A, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ, ਜਾਂ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਾਣ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਣਕਿਆਸੇ ਵਜੋਂ ਕੱਟੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(24) ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਭਾਰਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ 'ਰਾਇਲਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

(25) ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਭੋਰੂਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸਲੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਵਿੱਚ, ਵਾਂਚੂ, ਸੀ.ਜੇ., (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ: -

"ਰਾਇਲਟੀ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ 10 ਤੋਂ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਰਿਆਇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। .."

(26) ਇਹ ਰਾਜਸਥਾਨ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਕਨਸ਼ੇਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ: ਇਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਸੇਠੀ ਮਾਰਬਲ ਸਲੇਟ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (10) ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਰਾਜ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਵਜ਼ਨ ਜਾਂ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(27) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਜਦੀਨ ਲਕਸ਼ਮਣ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਐਮਪੀ ਰਾਜ, ਨਾਗਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (11) ਵਿੱਚ, ਵਾਰਟਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲੈਕਸੀਕਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:--

"ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਣਿਜਾਂ, ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(10) ਏਆਈਆਰ 1958 ਰਾਜ. 140.

(11) ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਮਪੀ 129।

m

ਸਰਕਾਰ. ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਉਹ ਹਨ, ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਹਟਾਈ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ।

(28) ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਲਣ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ 'ਟੈਕਸ' ਜਾਂ 'ਸੈੱਸ' ਦੀ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 265 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(29) ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਨਿਸ਼ੇਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵੇਖੋਗੀ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲੱਭੀ ਮਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (12) ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫੀਸ, ਮਹਾਪਾਤਰਾ, ਜੇ. ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਖਿਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ:

"ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰੈਡੀਡਮ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵੇਰੀਏਬਲ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੇ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਲੇਵੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼ਾਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਜੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬੋਪ ਹੈ।"

(30) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ "ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੋਪਣ" ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਨਿਸ਼ੇਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਫੀਸ ਸੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ, ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(12) ਏਆਈਆਰ 1965 ਪਟਨਾ 1 491

'Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State .of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਤੋਂ. ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਅਣਚਾਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਰਚਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(31) ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਗੁਰੇ ਬਨਾਮ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (13) ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1959 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਦੁਰਗਾ ਦਾਸ, ਬਾਸੂ, ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਇਹ ਕੇਸ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 366(28) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਥੋਪ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਗੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਲੁਟੇਰਾ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 265 ਅਤੇ 366(2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

“ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 17(1)(i) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਪਟੇਦਾਰ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ 'ਟੈਕਸ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਥੋਪ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੈ. ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ, -

ਸੈਕਸ਼ਨ 15(1) ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਪ੍ਰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼, ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਯਮ 17(1)(i) ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਉਲਟ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੈਧ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

(13) 1963 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰੂਲ ਨੰਬਰ 433-ਡਬਲਯੂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 8 ਜੁਲਾਈ, 1964 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। (ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ)।

(32) ਨਿਯਮ 17(1)(i) ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਬਾਸੂ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

“ਹਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ: -

"ਪਟੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਅਸਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

(33) ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਜੀਬ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਸੂ, ਜੇ., ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1957 ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

(34) ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣਾ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਫੀਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 265 ਜਾਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(35) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਪਰ ਮੰਗ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਸੂ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ, ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਗੁਰੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਓਜ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (13), (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(36) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ,

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

1964. ਇਹ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਮਹਿੰਗਾ ਸਮਝਿਆ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

"ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 13 (ਸਮੇਤ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।"

(37) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15.5 ਦੀ > 5 ਧਾਰਾ ਦੀ 15.5 (ਦੁਬਾਰਾ-3- ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ) ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ ਆਈਐਸ 4 totc 13 3 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਸੰਸਦ ਨੇ 3 ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਨਿਯਮ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਫੋਰਸ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ।

(38) ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1964, ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1934, ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

(39) ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਯਮ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਵਿੱਚ, "ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: -

"ਖਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲੀਜ਼, ਖੱਡ, ਬੋਰ, ਖੋਦਣ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਲਈ ਖੋਜ, ਕੰਮ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ।"

ਉਸੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਲਾਜ਼ (i) "ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਰਮਿਟ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ - "ਪਰਮਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਖਣਿਜ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰਮਿਟ।"

(40) ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ II, ਜੋ

ਸਿਰਲੇਖ ਰੱਖਦਾ ਹੈ “ਖਣਨ ਲੀਜ਼/ਠਿਕੇ/ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਰਮਿਟਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,” ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਪਰਮਿਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਿਯਮ 5 ਤੋਂ ਨਿਯਮ 33 ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਰਮਿਟਾਂ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ।

(41) ਅਧਿਆਇ III ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ "ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ"। ਨਿਯਮ 34 ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਖੁੱਲਦਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"34. ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ।— ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ * ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(42) ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਚੈਪਟਰ ਅਧੀਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖਣਿਜ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਇਸ ਚੈਪਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ 35 ਤੋਂ 45 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨਿਯਮ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਿਟਰਨ, ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 45, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਅਧਿਆਇ III ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਫਿਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: -

45(2) “ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

(43) ਨਿਯਮ 53 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਾਇਲਟੀ, ਫੀਸ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

Dr. Shaati Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ। ਨਿਯਮ 54 ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(44) ਰਾਇਲਟੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕੰਸੈਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਨਿਯਮ 20 ਅਤੇ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 20, ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"20. ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ। - (1) ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਯੰਤਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੇਲੇ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ com ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਜ਼ਡ ਏਰੀਆ। ਉਸ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਰਾਂ 'ਤੇ।

(2) ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ:

"ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।"

(45) ਨਿਯਮ 21 ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਅਧਿਆਇ II ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਰਮਿਟਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਿਯਮ 21 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 21 ਦੇ ਉਪ ਨਿਯਮ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"21(1)। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ। —ਹਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ-

(i)(a) ਪਟੇਦਾਰ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪਟੇਦਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(i) ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ 30 ਸਤੰਬਰ ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਛਿਮਾਹੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਰਮ 'ਜੀ' ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ।

(ii) ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਆਮਦਨੀ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਤਹ ਖੇਤਰ <ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਉਪਕਰਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(iii) ਪਟੇਦਾਰ ਹਰ ਸਾਲ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਸਲਾਨਾ ਮਰੇ ਹੋਏ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਲੀਜ਼

ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਖਰਾ ਮੁਰਦਾ ਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਇਆ :

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੋਂ ਕਿ ਪਟੇਦਾਰ ਹਰੇਕ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਕਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਵੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਨਹੀਂ।"

(46) FronFromi& ਨਿਯਮ 20 andit21 set outVabove,/iit ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰੇਟ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਥੋਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਵਜੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਸਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ "ਪੱਟੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਉਸ (ਖਨਨ ਦੇ ਪੱਟੇ ਦੇ ਧਾਰਕ) ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।" ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਟ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਰੀ. 0.25 nP. ਪ੍ਰਤੀ ਟਨ ਜਾਂ ਰੀ. 0.35 nP. ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਲੀਜ਼ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਲੀਜ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੱਢੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਦੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਲਗਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ।

(47) ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਘੂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧਿਆਇ III ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 34 ਤੋਂ 45 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 34, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਚੈਪਟਰ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਨ।

ਨਿਯਮ-37 ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

37. ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ।—ਹਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ: -
 (1) ਨਿਯਮ 21(1) ਅਤੇ 21(2) ਦੇ ਨਿਯਮ 15, 18(3), 20 ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਤੋਂ (xv), (xvii) ਅਤੇ (xviii) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਸੇਧ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਨਿਯਮ 21 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ii) ਤੋਂ (iv) ਅਤੇ (xviii) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ "ਸਰਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ "ਪਟੇਦਾਰ" ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(h)

(ਹਾਇ).....

“(iv) ਜੇਕਰ ਪਟੇਦਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ bv ਨਿਯਮ 21 (1)(i) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੱਲ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਲੀਜ਼ . •”

(48) ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਿਯਮ 20 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਥੋਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ III ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੇਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

(49) ਦਰਅਸਲ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਐਡੀਓਕਾਫੇ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

Dr. Shanti Sareep, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਘੂ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਘੂ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਇਲਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਟਾਂ-ਭੱਠੇ ਲਗਾਏ ਹਨ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦਲੀਲ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਫੀਸ, ਇਹ ਭੁੱਲ ਕੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਹਿਊਗ ਡਾਲਟਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਬਲਿਕ ਫਾਈਨਾਂਸ 4 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ (1957) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ: -

"ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚਾਰਜ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, 'ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਦਾ ਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਿੱਧੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ।' ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜਨਤਕ ਆਮਦਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਜਨਤਕ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਮੇਤ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਕੀਮਤਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(50) ਟੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤ, 4 ਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਖੰਡ II (1939), ਪੰਨਾ 139 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਾਇਲਟੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਇੱਕ ਖਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਇਲਟੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀ ਟਨ. ਰਾਇਲਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੋਟਾ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਜਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਨਾਲ "ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਿੰਗ" ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਾਨ ਲੱਭੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਲ ਸਰਪਲਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

. ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਹਨ। ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਉੱਘੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਹਰ ਖਾਨ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਕੁਝ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਖਾਨ ਵੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਕਰੇਗੀ। ਬਿਹਤਰ ਖਾਣਾਂ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਕਿਰਾਇਆ ਵੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਟੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਾਲਕ ਇਸਦੀ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਕਾਵਟ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

(51) *Com Compulsionhin the/npaymentl'of-a]*ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਮਜਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। *ਦਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ , ਹਿੰਦੂ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਐਂਡਰੋਮੈਂਟਸ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੂਰ ਮੱਠ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀਦ੍ਰ ਤੀਰਥ ਸਵਾਮੀਰ (14), ਬੀ ਕੇ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ. -*

“ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਮਜਬੂਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਥੋਪਣ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਫੀਸਾਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕਮਾਤਰ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥਕ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

(14) ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 282.

ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਆਮ ਬੋਝ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਫੀਸ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ। ਫੀਸਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਹੈ, — 'ਸਾਇੰਸ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਫਾਈਨਾਂਸ' 'ਤੇ Findlay Shirras ਦੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਲਦ I, ਪੰਨਾ 202. ਸਾਰੇ ਥੋਪਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਪਰ

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਇੱਕ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੇਲਿਗਮੈਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਹੈ ਜੋ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ; ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਫਾਇਦਾ ਜੋ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਇਤਫਾਕਿਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, — ਸੇਲਿਗਮੈਨ ਦੇ ਐਸੇਜ਼ ਐਂਡ ਟੈਵੇਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 408 ਦੇ ਰਾਹੀਂ।

(52) ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਰਾਰਨਾਨੁਜ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (15) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ, ਬੀ ਕੇ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ:—■

“ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਆਮ ਬੋਝ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਫੀਸਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਮ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(53) ਦਾ ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (16), ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ, ਜੇ., (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਵਿੱਚ

(15) ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 400

(16) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 459।

ਟੈਕਸ, ਫੀਸ ਅਤੇ ਉਪਕਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ; ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਫੀਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿੱਚ *ਤਰਕੀਬ* ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ: -

“ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀਸ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਖਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲੇਵੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਫੀਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਾਸ ਸੇਵਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਮੁਢਲੀ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅੰਤਮ ਜਾਂ ਇਤਫਾਕਨ ਨਤੀਜਿਆਂ ਜਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੇਵੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ 'ਟੈਕਸ' ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੰਗ ਦਾ ਆਧਾਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ; ਸਾਰੇ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ: ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ * ਹੋਣਾ ਜਿਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੀ ਅਸਲ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਸੰਗਤ ਮੰਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਇਸ ਨੂੰ 'ਟੈਕਸ' ਜਾਂ 'ਠੋਪ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 265 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ, ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ, ਵਿਰਕਾ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ **ਸਿਵਲ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ R-5 ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ**

1967 ਦੀ ਰਿੱਟ 443 ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ:

XXXIX—ਉਦਯੋਗ—ਫੁਟਕਲ—ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ—ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਤੋਂ ਰਸੀਦਾਂ3।

(54) ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਇਲਟੀ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 53 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਪਾਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਸੇ, ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ 53 ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਮ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ 37 ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ।

(55) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ *ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (12) ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ

ਜਾਪਦਾ ਹੈ।, ਜਾਂ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਗੁਰੇ ਬਨਾਮ ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਵੈਸਟ ਬੰਗਾਲ (ਸੁਪਰਾ) (13) ਵਿਚ ਬਾਸੂ, ਜੇ. ਦੇ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿਚਲੇ ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ. ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(56) ਤਾਜ਼ਾ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਨਈਅਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (17) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ (17) ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁੜ 'ਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਜਿਹੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇ.ਕੇ. ਵਾਧਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (18) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੁਲ ਤੋਂ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਲੰਘਣ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਪਾਸਿੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੋਲ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਬੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(17) 1964 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 867 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 20 ਮਾਰਚ, 1967, (ਐਸ.ਸੀ.) ਨੂੰ ਹੋਇਆ। (18) ਏਆਈਆਰ 1958 ਰਾਜ. 138.

ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਗੈਰ. ਅਸਲ ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੋਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜਸਥਾਨ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਵਾਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਟੋਕ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

(57) ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਬਿੰਦਲ ਬਨਾਮ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (19) ਵਿੱਚ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ VA ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਡੇਅਰੀ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਸੇਲ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਡੇਅਰੀ ਲਿਮਟਿਡ (20) ਵਿੱਚ, ਤਰਲ ਦੁੱਧ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਲਈ. ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕੋ ਇਕ ਨਿਯਮ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 265 ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(58) ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪੁਨ ਜਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ- ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 366 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। - ਅਥਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ। ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ

(19) ਏਆਈਆਰ 1957 ਸਾਰੇ. 136.

(20) 1933 ਅਪੀਲ ਕੇਸ 168.

Dr. Shanti Saroop, etc. v, The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਬੋਪਣ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 265 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -
"ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(59) ਆਰਟੀਕਲ 366 (ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ) ਵਿੱਚ "ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ" ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਬੋਪਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼।"

(60) ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਇਮਪੋਸਟ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਰਥ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੇਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਇਮਪੋਸਟ ਕੇਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੀ. ਜੇ. ਜੋਸ਼ੇ ਬਨਾਮ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਐਕਸਾਈਜ਼ - ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (21) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 265 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪੀਜੇ ਜੋਸ਼ੇ (22) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬੋਪਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੋਪਣਾ. ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਚੀਨ ਅਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 69 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਕੇਸ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 265 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਕਾਨੂੰਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ।

(21) ਏਆਈਆਰ 1953 ਟਰੈਵ. ਕੰ॥ ੧੪੬॥

(22) ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 296.

(61) ਡੈਮੋਡੋਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (23) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਰਚਨਾ ਆਚਰਣ,, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਆਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਜਾਂ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਬੰਧਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰਾਂ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"Jt ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ, ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਂ ਲਗਾਉਣਾ, ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਹੈ; ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 265 ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (24) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਇਸਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਰਗ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਜਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਢੰਗ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਟੈਕਸ-ਬੋਝ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੇ, ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। - ਉਚਿਤ ਟੈਕਸ ਪੱਧਰ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।

(23) AIR 1960 ਕੇਰਲਾ 58.

(24) ਏਆਈਆਰ 1957 ਸਾਰੇ. 159.

(62) ਗੰਗਾਰਾਮ ਸੂਰਜਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ (25) ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ., ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਸਿੰਘ ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ) ਸਹਿਮਤ ਸਨ, ਨੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਰੱਖੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਅਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੇਵੀਦਾਸ ਗੋਪਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (26) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਕਲਕੱਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਲਿਬਰਟੀ ਸਿਨੇਮਾ (27) ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਥਾ ਰਾਓ ਸੀਜੇ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

“ਜੇਕਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ * ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ; ਇਹ ਹਰੇਕ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(63) ਕਲਕੱਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਸੰਤਲਾਲ ਮਗਨਭਾਈ ਸਾਨੀਆਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ (28), (ਪੈਨੋ 356 ਅਤੇ 357 'ਤੇ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ: -

“ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

(25) 14 ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਕੇਸ 476.

(26) 20 STC 430.

((27) (1965) 2 SCR 477.

(28) (1961) 1 SCR 341.

(64) ਐਡਵਰਡ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬੇਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (29) ਵਿਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਫਰਜ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ।

(65) ਉਪਰੋਕਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੋਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਰਸਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸੀਲਿੰਗ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਟੈਕਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(66) ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਸੋਧ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ, ਉਹ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

(67) ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ "ਲਗਮ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ," ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਵਿਲਟਸ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਡੇਅਰੀਜ਼ (30)* ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਾਊਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ, ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਰਕਮ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਫੂਡ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। 1916 ਦੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੂਡ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਖਪਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਪਲਾਈ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੂਡ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਲਾਰਡ ਬਕਮਾਸਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਯਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

"(29) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 25.

(30) 127 ਐਲ.ਟੀ.ਟੀ. 822

Dr. Shanti Saroop, etc. v. The State of Punjab, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਪੈਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭੁਗਤਾਨ ਜੋ ਫੂਡ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੰਡ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖ ਕੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਸੂਲੀ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਜਾ ਉੱਤੇ ਸਾਢੇ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।"

(68) ਮੈਸੂਰ *RMDC* (ਮੈਸੂਰ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ (31) ਵਿੱਚ ਮੈਸੂਰ ਲਾਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1951 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨਾਮ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਮੈਸੂਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਾਜ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਆਰ ਐਸ ਨਰੂਲਾ ਜੇ. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਜਨਤਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ”

(69) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 28,

(31) ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 594.

ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ 33 ਅਤੇ 61 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੱਭੂ ਮਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (12) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਅੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਅਜਿਹੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਦਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ "ਖਾਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮ ਨੰ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦਾ 54, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਅਨੁਦਾਨ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1934, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1964 ਤੱਕ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਲੱਭੂ ਮਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (12) ਸੁਪ੍ਰਾ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮਹਾਪਾਤਰਾ, ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ ਸੀ: -

“ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, 1957 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, — wide ਸੈਕਸ਼ਨ 8 — ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ, 1948, ਨਿਯਮ 4, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1949, ਰਾਇਲਟੀ ਵੀ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। 1950 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹੋ ਸਥਿਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋਇਲਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਘੂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ।

Dr. Shanti Saroop, etc. v. State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 13 ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(70) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅਨੁਦਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਵਰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਆਮ ਮਿਆਦ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਪਿਛਲੀ ਖੋਜ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮ 20, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਧ ਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕੋਲ - ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(71) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਡੀ; ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੱਥ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(72) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਐਸ ਹੋਸ਼ਰ ਬੀ ਅਹਦਰ _ ਜੇ. -ਮੈਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ।

(74) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ The2(ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸਾਰੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 15

(ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1957 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸੰਸਦ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ "ਖਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਈ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸੰਘ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਲਘੂ ਖਣਿਜ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਪੱਥਰ, ਬੱਜਰੀ, ਸਾਧਾਰਨ ਮਿੱਟੀ, ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖਣਿਜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਹੋਣ ਲਈ।" 1 ਜੂਨ, 1958 ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, 'ਇੱਟ ਮਿੱਟੀ' ਨੂੰ "ਲੱਖਾ ਖਣਿਜ" ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜੋ "ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 9 ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਮ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹਨ: -

"ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਯੰਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੇਲੇ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਦਵਜੂਦ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਰ 'ਤੇ।

(75) ਉਸੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ:—•

"ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਸ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।"

(76) ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਟੋਏ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ-ਕੀਮਤ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਰ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ.

(77) ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਤੋਂ 12 ਸੰਭਾਵਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਮੁਰਦਾ ਕਿਰਾਇਆ, ਜੁਰਮਾਨੇ, ਫੀਸਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ-

(i) ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਾਇਸੈਂਸ,

(ii) ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼.

(iii) ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।"

(78) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਕੀਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ;

Dr. Shanti Saroop, etc. v. State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

"ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 13 (ਸਮੇਤ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।"

ਸ' ਸ' i -"

(79) ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੈਲਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਕੇਵਲ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲੀਜ਼ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ”

(80) ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕਨਸ਼ੇਸ਼ਨਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 1964 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, 1934 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਨਿਯਮ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ., 1964 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ II ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੈਂਟਰ 111, ਨਿਯਮ 34 ਤੋਂ ਨਿਯਮ 45 ਤੱਕ। ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ ਨਿਯਤ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਲੱਭੂ ਮਾਈ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (12) ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ: -

“ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 15 ਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਘੇਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 15(1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, - ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 13(1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ।

(81) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਪਾਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਜੇ., ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ: -

“ਜੇ ਸੰਸਦ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 13 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ, ਲਘੂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਉਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ।”

(82) 'ਰਾਇਲਟੀ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲੋੜ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਟ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਇੱਟ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰੀਅਤ ਵਜ਼ਬ-ਉਲ ਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਘੋਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਵੇਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ

Dr. Shanti Saroop, etc. v. State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ।

(83) ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਦੇਖੋ ਕਿ ਇਹ ਰਾਇਲਟੀ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਜਦੋਂ ਇੱਟ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਟੈਕਸ *ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਿੰਦੂ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ, ਮਦਰਾਸ, ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਿੰਦਰਾ* ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬੀਕੇ ਮੁਖਰਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ। *ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੂਰ ਮੱਠ ਦੇ ਤੀਰਥ ਸਿਵਾਮੀਆਰ* (14):-

“ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ, ਇੱਕ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਦਾ ਸਾਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇਹ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

(84) ਰਾਇਲਟੀ, ਨਾਬਾਲਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: "XXXIX— ਉਦਯੋਗਾਂ - ਫੁਟਕਲ" ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਟ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। . ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦਾ ਤੱਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਟ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਨਹੀਂ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣਾ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਹੈ।

(85) ਸ੍ਰੀ ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਸ੍ਰੀ ਤੁਲੀ, ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਕੇਸ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਭਰਾ, ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1968 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 546

15 ਜੁਲਾਈ 1968

ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V)- S. 144 — ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ — ਮੁੱਲ ਲਈ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ — ਕੀ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ — ਸਮਵਰਤੀ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਜਾਂ ਉਲਟ ਕੀਤੇ ਗਏ — ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਅਜਿਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ—ਕੀ: ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 151 ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ of ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 144 ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕੁਇਟੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।